

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind unele măsuri referitoare la susținerea dezvoltării teritoriale a localităților urbane și rurale din România cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, precum și unele măsuri temporare de sprijin ale acestora

Art.1 (1) Începând cu perioada de programare 2021-2027, unitățile administrativ teritoriale urbane respectiv municipiile reședințe de județ, municipiile și orașele care au în structura administrativ teritorială comune aparținătoare pot include aria teritorială a comune aparținătoare pentru finanțarea din fonduri externe nerambursabile comunelor a următoarelor categorii de intervenții: mobilitate urbană, regenerare urbană, alimentare cu apă și canalizare, infrastructură de drumuri interioare ale satelor și conectivitatea acestora la rețeaua rutieră județeană, soluții inteligente de conectare la utilități, soluții de tip "smart village" și "smart city", transport public de călători, cu respectarea condițiilor prevăzute în Regulamentele Comisiei Europene și în programele operaționale prin care se asigură finanțarea.

(2) Autoritățile de management ale Programelor Operaționale Regionale, constituite în baza Ordonanței de Urgență nr. 122/2020 privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 686 din 31 iulie 2020 și Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Dezvoltare Durabilă 2021-2027 sunt autorizate să ia toate măsurile legale necesare pentru includerea la finanțare în perioada de programare 2021-2027, a categoriilor de proiecte menționate la alin. (1), respectiv a unităților administrativ teritoriale urbane și comunelor din cadrul zonelor urbane funcționale (ZUF) definite conform planurilor de mobilitate urbană.

Art.2 (1) Comunele aparținătoare din cadrul zonelor urbane funcționale (ZUF) definite conform planurilor de mobilitate urbană, pot derula în parteneriat cu municipiile reședință de județ, municipiile și orașele, proiecte de mobilitate pentru dezvoltarea transportului public de călători, precum și pentru alte tipuri de proiecte de mobilitate cu respectarea condițiilor prevăzute în programele operaționale regionale, respectiv în ghidurile solicitantului aprobate conform procedurilor legale.

(2) Comunele aparținătoare din cadrul zonelor urbane funcționale (ZUF) definite conform planurilor de mobilitate urbană, pot depune proiecte pentru finanțare în cadrul Programelor Operaționale Regionale și al Programului Operațional Dezvoltare Durabilă pentru următoarele categorii de proiecte:

- a) proiecte destinate infrastructurii de drumuri interioare localităților și de conectivitate cu drumurile exterioare;
- b) proiecte destinate alimentării cu apă și canalizare cu condiția respectării principiului complementarității;
- c) gestionarea deșeurilor și implementarea sistemelor integrate de management a deșeurilor;
- d) proiecte destinate regenerării urbane;
- e) proiecte privind soluții inteligente de conectare la utilități.

Art.3 (1) În baza strategiei de dezvoltare locală comunele prevăzute la art. 1, pot depune proiecte pentru finanțare din fonduri externe nerambursabile în cadrul Programelor Operaționale Regionale pentru implementarea la nivel național a conceptului de "smart village".

(2) În sensul prezentei ordonanțe de urgență prin conceptul de "smart village" se înțelege ansamblul de activități și proiecte implementate la nivelul comunelor care respectă cerințele cumulative de:

specializare inteligentă, tranziție spre o economie cu emisii reduse de carbon, digitalizare și au ca obiectiv asigurarea de servicii publice inteligente destinate populației precum și creșterea nivelului de trai al populației.

(3) Pentru a fi considerate eligibile comunele menționate la alin.(1) trebuie să înregistreze pe o perioadă de trei ani înainte de depunerea proiectelor la finanțare din fonduri externe nerambursabile o creștere continuă a numărului de locuitori;

b) să fie incluse în cadrul zonelor urbane funcționale (ZUF) definite conform planurilor de mobilitate urbană.

(4) Proiectele de tip "smart village" care se finanțează din fonduri externe nerambursabile în cadrul Programelor Operaționale Regionale trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

a) să fie în concordanță cu prevederile regulamentelor Comisiei Europene, a programului operațional și ale ghidului solicitantului aprobat conform legii;

b) să conțină în mod obligatoriu elemente de inteligență artificială sau de transmitere a datelor și/sau informațiilor prin rețea de internet, rețea de date și altele asemenea;

c) să conțină elemente de tranziție spre o economie cu emisii reduse de carbon, în conformitate cu prevederile naționale și europene în domeniu;

d) să conțină elemente de digitalizare și informatizare pentru a îmbunătăți accesul populației la serviciile publice oferite.

(5) Proiectele de tip "smart village" sunt proiecte care combină elemente de inteligență și infrastructură, care se pot dezvolta de către autoritățile publice locale în următoarele domenii:

a) rețele inteligente de iluminat public cu infrastructura aferentă;

b) rețele inteligente de alimentare cu apă și canalizare cu infrastructura aferentă, cu condiția ca după finalizarea proiectelor să existe operatori de servicii care preiau operaționalizarea rețelelor inteligente de alimentare cu apă și canalizare;

c) rețele inteligente de transport, colectare și depozitare a deșeurilor cu condiția ca acestea să facă parte dintr-un sistem integrat de management a deșeurilor denumit în continuare SMID;

d) rețele inteligente de management al traficului auto, indicatoare de circulație stații de încărcare electrice pentru mijloacele de transport auto, stații de autobuz precum și alte elemente de infrastructură necesare traficului auto;

e) unități școlare inteligente, conectate la surse de energii regenerabile pentru asigurarea alimentării cu apă, alimentării cu energie termică, energie electrică inclusiv dotări inteligente independente pentru activitatea educațională;

f) dotarea gospodăriilor cu rețele inteligente de asigurare a utilităților: panouri solare pentru încălzire și apă caldă menajeră, racordarea la rețeaua de internet, racordarea la pompe de căldură și altele asemenea.

(6) Se mandatează Autoritățile de Management ale Programelor Operaționale Regionale să ia toate măsurile legale ce se impun pentru includerea cu prioritate la finanțare a categoriilor de beneficiari și de proiecte necesare pentru implementarea conceptului de "smart village" și pentru crearea unei intervenții cu această destinație.

Art.4 (1) Începând cu perioada de programare 2021-2027 localitățile urbane din România cu statut de municipiu reședință de județ, municipii și orașe pot depune proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile pentru implementarea conceptului de "smart city" în cadrul programelor operaționale regionale.

(2) În sensul prezentei ordonanțe de urgență prin conceptul de "smart city" se înțelege ansamblul de activități și proiecte implementate la nivelul localităților urbane din România cu statut de municipii reședință de județ, municipii și orașe care respectă cerințele cumulative de specializare inteligentă, tranziție spre o economie cu emisii reduse de carbon și digitalizare și au ca obiectiv asigurarea de servicii publice inteligente destinate populației precum și creșterea nivelului de trai al populației.

(3) Proiecte care de tip "smart city" care se finanțează din fonduri externe nerambursabile în cadrul Programelor Operaționale Regionale trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

a) să fie în concordanță cu prevederile regulamentelor Comisiei Europene, ale programului operațional și ale ghidului solicitantului aprobat conform legii;

b) să conțină în mod obligatoriu elemente de inteligență artificială sau de transmitere a datelor și/sau informațiilor prin rețea de internet, rețea de date și altele asemenea;

c) să conțină elemente de tranziție spre o economie cu emisii reduse de carbon, în conformitate cu prevederile naționale și europene în domeniu;

d) să conțină elemente de digitalizare și informatizare pentru a îmbunătăți accesul populației la serviciile publice oferite dar și pentru a face serviciile mai ușor de utilizat pentru populație.

(4) Proiectele de tip "smart city" sunt proiecte care combină elemente de inteligență și infrastructură care se pot dezvolta de către autoritățile publice locale de la nivelul autorităților administrativ teritoriale urbane în următoarele domenii:

a) rețele inteligente de iluminat public cu infrastructura aferentă;

b) rețele inteligente de alimentare cu apă și canalizare cu infrastructura aferentă, cu condiția ca după finalizarea proiectelor acestea să fie date în delegare de gestiune la operatorii specializați de apă și canalizare;

c) rețele inteligente de transport și distribuție a energiei termice cu condiția ca după implementare acestea să fie date în delegare de gestiune la operatorii specializați în furnizarea de căldură și apă caldă menajeră destinate populației;

d) rețele inteligente de transport, colectare a deșeurilor cu condiția ca acestea să facă parte dintr-un sistem integrat de management a deșeurilor denumit în continuare SMID și să existe un operator specializat în prestarea acestor servicii;

e) rețele inteligente de management a traficului auto, indicatoare de circulație stații de încărcare electrice pentru mijloacele de transport auto, stații de autobuz precum și alte elemente de infrastructură inteligente necesare traficului auto;

f) unități școlare inteligente, conectate la surse de energii regenerabile pentru asigurarea alimentării cu apă, alimentării cu energie termică, energie electrică inclusiv dotări inteligente independente pentru activitatea educațională;

g) dotarea gospodăriilor inclusiv a blocurilor de locuințe cu rețele inteligente de asigurare a utilităților: panouri solare pentru încălzire și apă caldă menajeră, racordarea la rețeaua de internet, racordarea la pompe de căldură și altele asemenea.

(5) Se mandatează Autoritățile de Management ale Programelor Operaționale Regionale să ia toate măsurile legale ce se impun pentru includerea cu prioritate la finanțare a categoriilor de beneficiari și de proiecte necesare pentru implementarea conceptului de "smart city" și pentru crearea unei intervenții cu această destinație.

(6) Pentru intervențiile de tip "smart village" și "smart city" se alocă inițial un buget de maxim 800.000.000 euro.

Art.5 (1) Comunele, în calitate de beneficiari eligibili, pot depune la finanțare proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, cu respectarea principiului complementarității și evitarea dublei finanțări, a prevederilor regulamentelor Comisiei Europene, a programelor operaționale și ale ghidului solicitantului aprobat conform legii, pentru infrastructura de drumuri situate pe teritoriul localităților respective și a conectivității cu drumurile exterioare, pentru rețelele de apă-canalizare și/sau pentru conectarea la rețeaua de distribuție a combustibililor, precum și pentru alte categorii de operațiuni eligibile prevăzute în acest scop de ghidurile solicitantului, în cadrul Programelor Operaționale Regionale și al Programului Operațional Dezvoltare Durabilă, potrivit priorităților de intervenție stabilite în cadrul acestor programe dacă este îndeplinită cel puțin una din următoarele condiții:

a) proiectele de infrastructură rutieră nu sunt finanțate în cadrul programului operațional destinat dezvoltării rurale;

b) comuna este situată într-o zonă cu potențial de dezvoltare turistică;

c) pe teritoriul comunei sunt amplasate obiective de patrimoniu natural sau cultural.

(2) În calitate de beneficiari eligibili, în baza unor strategii integrate de dezvoltare locală, comunele situate în zone cu potențial turistic pot depune proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile destinate infrastructurii de asigurare a accesibilității către obiectivele turistice, precum și proiecte pentru alte categorii de activități eligibile destinate turismului.

(3) Comunele care nu sunt situate în zonele cu potențial agricol pot beneficia de finanțare pentru infrastructura de drumuri amplasate pe teritoriul localităților și a conectivității cu drumurile exterioare, rețele de apă și canalizare și în cadrul programului național strategic (numit în continuare PNS) cu condiția respectării prevederilor programului național, ale ghidului solicitantului aprobat conform legii, precum și cu respectarea principiului complementarității și a evitării dublei finanțări.

(4) Comunele situate în zonele cu potențial agricol se stabilesc prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(5) Autoritățile de management pentru Programele Operaționale Regionale precum și Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Dezvoltare Durabilă sunt autorizate să ia toate măsurile legale necesare pentru a include la finanțare în cadrul programelor operaționale comunele în calitate de beneficiari eligibili, precum și categoriile de operațiuni și activități prevăzute la alin. (1) și (2).

Art. 6 (1) Fondurile alocate în cadrul Programelor Operaționale Regionale destinate dezvoltării urbane se împart între unitățile administrativ teritoriale cu statut de municipiu reședință de județ, municipii și orașe, prin parcurgerea următoarelor etape:

a) Etapa I – La nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, din categoria regiunilor mai puțin dezvoltate ale României, se stabilesc alocările destinate dezvoltării urbane în baza Strategiilor Integrate de Dezvoltare Urbană, în limita a cel puțin 6% din alocarea FEDR națională, în cadrul obiectivului „Investiții pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică”, altele decât cele pentru asistența tehnică.

b) Etapa a II-a – La nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare a României, din categoria regiunilor mai puțin dezvoltate ale României, conform datelor oficiale comunicate de Institutul Național de Statistică, se stabilește proporția dintre numărul populației de la nivelul municipiilor reședință de județ și numărul populației de la nivelul unităților administrativ teritoriale cu statut de municipii și numărul populației de la nivelul unităților administrativ teritoriale cu statut de orașe. Procentul de populație specific municipiilor reședință de județ se înmulțește cu fondurile totale alocate pentru dezvoltare urbană pentru a stabili fondurile alocate municipiilor reședințe de județ. Procentul de populație specific municipiilor se înmulțește cu fondurile totale alocate pentru dezvoltare urbană pentru a stabili fondurile alocate municipiilor reședințe de județ. Procentul de populație specific orașelor se înmulțește cu fondurile totale alocate pentru dezvoltare urbană pentru a stabili fondurile alocate municipiilor reședințe de județ. Procentul specific de populație pentru municipii reședință de județ împreună cu procentul specific de populație pentru municipii și procentul specific de populație pentru orașe este egal cu 100.

c) Etapa a III-a – Fondurile alocate municipiilor reședință de județ în cadrul etapei I se repartizează pe fiecare municipiu reședință de județ de la nivelul unei regiuni din categoria regiunilor mai puțin dezvoltate după cum urmează:

a) 35% din fondurile totale se repartizează în mod egal pentru toate municipiile reședință de județ;

b) 65% din fondurile totale se repartizează în funcție de numărul total populației de la nivelul municipiilor reședință de județ;

(2) Fondurile alocate municipiilor, altele decât municipiile reședință de județ, rezultate în cadrul etapei a II-a se repartizează pe fiecare municipiu de la nivelul unei regiuni din categoria regiunilor mai puțin dezvoltate după cum urmează:

a) 35% din fondurile totale se repartizează în mod egal pentru toate municipiile din regiune, altele decât municipiile reședință de județ;

b) 65% din fondurile totale se repartizează în funcție de numărul total populației de la nivelul municipiilor din regiune, altele decât municipiile reședință de județ;

(3) Fondurile alocate orașelor rezultate în cadrul etapei a II-a se repartizează pe bază de competiție de proiecte între acestea, la nivelul fiecărei regiuni din categoria regiunilor mai puțin dezvoltate;

(4) Pentru municipiul București repartizarea fondurilor destinate pentru dezvoltării urbane în cadrul programului operațional se face după următoarele reguli:

a) 40% din fondurile alocate pentru dezvoltare urbană se repartizează pentru Primăria Generală a municipiului București;

b) 40% din fondurile alocate pentru dezvoltare urbană se repartizează pentru primăriile de sector în funcție de numărul populației;

c) 20% din fondurile alocate pentru dezvoltare urbană se repartizează pentru cele 8 orașe din județul Ilfov, pe bază de competiție de proiecte.

Art.7 (1) Pentru proiectele care fac obiectul prezentei ordonanțe de urgență, cheltuielile neeligibile în sarcina autorităților de management ale Programelor Operaționale aferente perioadei 2021-2027 aferente proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, se decontează din bugetul de stat în procent de 75% din valoarea plăților efectuate, dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

a) nu sunt rezultatul aplicării unor corecții financiare pentru constatarea unor abateri de la prevederile legislației europene sau naționale aplicabile în domeniul achizițiilor publice/sectoriale, după caz;

b) sunt cheltuieli eligibile conform Regulamentului Financiar al Comisiei Europene, dar au fost încadrate ca și cheltuieli neeligibile prin regulile stabilite la nivelul programelor operaționale și după caz la nivelul ghidului solicitantului.

(2) Cheltuielile neeligibile prevăzute la alin. (1) se suportă prin bugetul Ministerului Fondurilor Europene în baza documentelor justificative, la solicitarea formulată de beneficiarul finanțării, în limita creditelor bugetare aprobate cu această destinație.

(3) Pentru a putea fi solicitate la decontare din bugetul de stat, cheltuielile neeligibile prevăzute la alin.(1) trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

a) să fie plătite de beneficiarul finanțării din bugetul local aprobat conform legii sau din alte surse de finanțare legal constituite, înainte de solicitarea spre decontare din bugetul de stat;

b) să fie prevăzute în bugetul proiectului care face obiectul finanțării din fonduri externe nerambursabile ca și cheltuieli neeligibile;

c) să fie întocmite documente justificative precum facturi, situații de plată, situații de lucrări, documente de livrare/recepție a echipamentelor/produselor, certificate de plată și alte documente legal încheiate.

(4) Sumele reprezentând cheltuieli neeligibile decontate din bugetul de stat se virează în contul de venituri al bugetului local potrivit fluxurilor financiare stabilite pentru implementarea proiectelor care fac obiectul prezentei ordonanțe de urgență.

Art.8 – (1) În exercițiile contabile în care conform regulamentelor aplicabile ale Comisiei Europene se poate deconta 100% din cheltuielile aferente proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, unitățile administrativ teritoriale pot opta pentru plata acestei limite maxime, fără a fi necesară asigurarea cofinanțării proprii aferente proiectelor potrivit contractelor de finanțare.

(2) Pentru a beneficia de facilitatea prevăzută la alin.(1) unitățile administrativ teritoriale pot depune la autoritatea de management sau după caz la organismul intermediar, în termen de maxim 30 de zile de la aprobarea cererii de finanțare o declarație de intenție pentru asigurarea facilității, prin care solicită decontarea din bugetul proiectului aferent fondurilor externe nerambursabile a 100% din cheltuielile generate de implementarea proiectului.

(3) În baza declarației de intenție prevăzute la alin. (2) autoritățile de management întocmesc acte adiționale, la contractele de finanțare, potrivit cărora, până la data de 30 iunie 2021, cu posibilitatea de prelungire conform prevederilor regulamentelor Comisiei Europene, se asigură decontarea cheltuielilor aferente proiectelor în procent de 100%, în limita sumelor prevăzute în bugetul proiectelor, cu obligația unităților administrativ teritoriale de a asigura regularizarea sumelor prevăzute în bugetul proiectului pentru cheltuielile neeligibile și cofinanțare până la sfârșitul duratei de implementare a proiectelor.

(4) După expirarea perioadei de acordare a facilității autoritățile publice locale sunt obligate să regularizeze cofinanțarea proprie și cheltuielile neeligibile astfel cum acestea sunt prevăzute în contractul de finanțare încheiat potrivit legii.

(5) Până la sfârșitul duratei de implementare a proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile autoritățile publice locale au obligația de a asigura regularizarea sumelor necesare pentru implementarea proiectelor în limita sumelor prevăzute în contractele de finanțare pentru cofinanțare și cheltuieli neeligibile pentru care nu au fost efectuate plăți pe perioada acordării facilității;

(6) Sumele pentru care autoritățile publice locale nu asigură regularizarea potrivit prevederilor alin.(5) se constituie creanțe ale bugetului de stat și sunt supuse executării silite potrivit prevederilor OUG nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare.

Art.9 (1) Unitățile administrativ teritoriale cu statut de municipiu reședință de județ pot susține dezvoltarea urbană a localităților prin implementarea în cadrul programelor operaționale destinate dezvoltării regionale, a programului operațional transport și/sau a programului operațional dezvoltare durabilă a următoarelor categorii de proiecte:

a) dezvoltarea în parteneriat cu comunele limitrofe localităților urbane de proiecte de mobilitate urbană pe bază de acord de parteneriat stabilit conform legii, dacă acestea sunt prevăzute ca proiecte în cadrul Planurilor de Mobilitate pentru Dezvoltare Urbană și sunt cuprinse în ZUF;

b) dezvoltarea și implementarea de proiecte de infrastructură rutieră care privesc variantele ocolitoare la nivel de municipiu reședință de județ și/sau conectivitatea la rețeaua de transport transeuropeană TEN-T Centrală/Globală;

c) dezvoltarea de proiecte de transport cu trenul metropolitan sau trenul urban după caz pentru a susține serviciul public de transport în comun de călători, pentru a crește accesibilitatea populației la serviciul public de transport precum și pentru a susține dezvoltarea urbană în municipiile reședință de județ cu un număr al populației de peste 250.000 locuitori, cu excepția zonelor cu potențial turistic pentru care numărul turiștilor trebuie să fie mai mare de 500.000 de turiști pe an;

d) dezvoltarea infrastructurii edilitare pentru comunele limitrofe respectiv a rețelelor de apă-canalizare, rețelelor de drumuri, rețelelor de distribuție a gazelor naturale precum și altor categorii de proiecte de infrastructură pentru a stimula locuirea în localitățile limitrofe ca soluții pentru dezvoltarea coerentă a localităților urbane cu statut de municipiu reședință de județ.

(2) Autoritățile de management ale Programelor Operaționale Regionale sunt mandatate să ia toate măsurile legale ce se impun pentru introducerea la finanțare a categoriilor de beneficiari eligibili și proiecte menționate anterior cu respectarea prevederilor regulamentelor Comisiei Europene, a prevederilor programelor operaționale precum și ale prevederilor ghidului solicitantului aprobat conform legii.

**PRIM MINISTRU
LUDOVIC ORBAN**